

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Dvb. 1. Vtrùm stuprum, si fiat consentiente puella, contineat specialem deformitate[m], vel iniuriam supra simplicem fornicatione[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

CAPVT DECIMVM.

De iniuriis in corpus proximi per stuprum & adulterium,
deque congrua restitutione.

Constat Dubitationibus 7.

NOTANDVM, esse varias luxuriae species, vt docet D. Thomas infra quaest. 154. art. 1. inter quas duae sunt, quibus potissimum iniuria fit proximo, *stuprum & adulterium*. Quare de hisce duabus dicendum, & de restitutione huc pertinente; de ceteris infra lib. 4. cap. 3.

DUBITATIO I.

Vtrum stuprum, si fiat consentiente puella, contineat specialem deformitatem vel iniuriam supra simplicem fornicationem.

1 *Stuprum.* Caietanus 2. 2. quaest. 154. art. 6. fuse nititur probare, *stuprum* (seu deflorationem virginis) per se conuenire specialem deformitatem, atque adeo specialem iniuriam in ipsam puellam, & in parentem eius, sub cuius custodia manet, eo quod per illud violetur & referetur claustrum virginale, cui per se debetur parentis custodia.

2 Dico Primò, Si puella non est sub potestate parentum, vel tutorum, vel si illis consentientibus se patiatur violari; illud stuprum non continet specialem malitiam mortalem supra fornicationem. Ita Sorus in 4. d. 18. qu. 2. art. 4. post septimam conclusionem, & Petrus Navarra lib. 2. de restitutione. cap. 3. nu. 433. Probat; quia in stupro non est speciale peccatum, nisi sit specialis iniuria; quod etsi quidam negent, tamen ceteri cum Caietano fatentur: sed hic nulla est iniuria; quia consentienti non fit iniuria: ergo, &c.

Violatio virginis. Dices ex Caietano, Nec ipsa, nec parentes poterant consentire: sicut nemo potest consentire vt sibi abscindatur manus: atqui per stuprum fit scissio quadam & ruptio membri: ergo fit verè iniuria, etiam si consentiant.

3 Respondeo Primò, Verius esse, nullam fieri rupturam, vt peritissimi Medici docent, Deinde, etiam si esset aliqua ruptura, illa per se non est illicita; nam potest fieri per actum matrimonij: & in se considerata, est parui momenti; cum non laedat naturam.

Tertio, Si alicui volenti absunderetur manus, non fieret ei iniuria: vt docet Bañes ex D. Thoma in 4. quaest. 64. art. 5. in fine; & constat ex dictis supra cap. 7. Dub. 3. multo ergo minus, ob innocuam illam rupturam. Denique, ipsa est domina sui corporis, & habet ius vtendi eo, etiam ad hoc opus; ita vt nemini faciat propriè iniuriam: sicut corrupta nemini facit iniuriam, si suo corpore abutatur.

Dices Secundo ex Caietano, Si stuprum non habet peculiarem malitiam, quando parentes & puella consentiunt, ergo neque adulterium, si maritus & vxor consentiant.

Resp. Negando consequentiam: violatur enim

indissolubile illud vinculum, quod matrimonij contractus induxit, quod non est in mariti potestate. Vnde etsi vterque consentiat, adhuc duplex in adulterio malitia remanet. Primò, quia est commercium earum personarum, inter quas nullum matrimoniale vinculum intercedit: sic enim habet turpitudinem fornicationis, estque contra castitatem. Secundo, quod per illud violetur insolubile vinculum, quo naturè Auctor alterum alteri obstrinxit, quodque Sacramenti sanctitas confirmavit. hac ratione habet malignitatem adulterij, estque quodammodo contra iustitiam, vt multi DD. volunt; quia coniunx iure illo cedere non potest. non tamen propriè est iniuria in coniugem: vt ex dictis supra cap. 7. Dub. 3. constat, de hoc infra lib. 4. cap. 3. Dub. 10. plura.

Notandum tamen est, Bañes supra constituere malitiam propriam stupri in quadam deformitate, non contra iustitiam, sed contra castitatem; quia natura ordinavit illam integritatem ad placendum viro in matrimonio. Sed profectò, hæc obligatio videtur parui momenti; nam potest abstinere à nuptiis: potest etiam ita agere, vt vir non percipiat fuisse corruptum. denique potest ante matrimonium cum illo pacisci, vel esse parata perferre ipsius molestias. Vnde etiam ipse non multum huic sententiæ inhaeret.

Dico Secundo, Si puella potestati parentum subiecta, absque illorum consensu patiatur se violari, illa violatio non continet specialem culpam mortiferam, ratione resignationis claustrum virginis: quamuis ratione mæroris & infamiae, quam adfert parentibus, possit interdum specialem & grauem culpam continere. Prior pars sequitur ex dictis, quia ipsa est domina sui corporis, nec parens maius habet ius in corpus filiae inuolatae, quam violatae. Secunda pars patet, quia ingens mæroris parentibus inde solet obueneri, ob dedecoratam familiam, & ipse frustratas. Sed hæc incommoda per accidens coniuncta sunt violationi virginis; nempe ratione euulgationis: si enim occulta maneret, nihil tale sequeretur. Adde, eadem sequi posse ex fornicatione filiae corruptæ. Vnde patet, hanc malitiam non constituere propriam speciem stupri. Est tamen valde ponderanda; quia potest esse mortifera, vt pote quæ fit contra charitatem proximorum, & pietatem seu reuerentiam parenti & familiae debitam; & sæpè ex ea grauissima mala, vt inimicitiae & caedes, sequuntur.

Dico Tertio, Si puella consensit liberè in sui violationem, non est propriè *stuprum* à fornicatione specie distinctum, sed tunc demum propriè est tale, quando violatio fit ipsa omnino inuita. Vbi aduerse, *stuprum* aliquando accipi pro omni coitu lege prohibito. sic etiam adulterium, & sodomia, & incestus, *stuprum* vocantur: vt patet L. Inter liberas. & de adulteriis. aliquando accipitur strictius: & sic in virginem & viduam committi-

4
Adulterij
coniuge
consentiente.

5
Si parens
non consentit.

Potest ad-
dere mali-
tiam mor-
tiferam
ratione
mæroris
& dedeco-
ris familiae.

6
Si consensit
ipsa sola.

mittitur: vt habetur eadem Lege. Sed propriissime accipitur pro violenta virginis corruptione: quæ Græcis propriè dicitur *εδοξε*, id est, corruptio: vnde *stupratores & corruptores* virginum propriè dicuntur, qui vim inferunt: & sic propria ratio *stupri* consistit in hoc, quod virginitati seu claustro virginali vis adferatur. Quare supra fornicationem, addit iniuriam in puellam, qua per vim integritas corporis (quæ maximi fieri solet) ei adimitur. vnde est grauissimum peccatum, pœna mortis plectendum.

Stuprum propriissime.

7 Raptus.

Differt autem à *raptu*, quod *raptus* vim includat, qua puella abripitur à domo sua, vel paterna, & locum habere potest in corrupta: *stuprum* autem tantum in integra, & potest fieri sine omni raptu: sicut & *raptus* potest fieri sine violatione.

8 Delectationes morose in virgine, vel circa virginem.

Ex his sequitur, cogitationes seu delectationes morosas in virgine, & in adolescente circa virginem, etsi sint peccata mortifera, non habere tamen specialem malitiam mortiferam supra alias delectationes morosas, nisi coniunctæ sint cum voluntate inferendæ violentiæ.

DYBITATIO II.

Ad quid teneatur corruptor virginis, si non promisit ei coniugium.

9 Si sponte consentit.

Respondeo & Dico Primò, Si puella liberè consentit, ipse ad nihil ei tenetur. Sequitur ex dictis, quia volenti non fit iniuria: neque tunc est propriè *stuprum*. Addo cum Soto lib. 4. q. 7. ar. 1. ad 2. neque parenti eius quidquam tunc debet. Ratio est; quia nec illi fit iniuria; nisi forte quatenus censetur lædi honor, & dedecorari familia. puella enim est domina sui corporis. Neq; D. Thom. qu. 62. art. 6. ad 3. contrarium tenet, vt quidam dicunt. Similiter ad nihil tenetur, si puella remisit dampni compensationem. potest enim cedere iure suo, quod habet ad detrimenta nuptiarum faciendæ, præsertim cum liberum ei sit a nuptiis abstinere.

10 Si vi vel fraude inducitur.

Dico Secundò, Si vi aut fraude vsuram corporis extorsit, etsi absque promissione, tenetur tamen vel eam sibi matrimonio copulare, vel damnum reparare. Ita docet Nauar. c. 16. n. 16. & sequentibus, Silu. ver. Luxuria, quæst. 5. Anton. 2. p. t. 5. cap. 6. §. 1. & alij. Probat; quia damnum tunc per iniuriam illatum est, ergo debet rependi. hoc autem fiet vel matrimonio, vel dampni æstimatione.

Sed contrà, c. 1. de adulteriis, dicitur: *Si quis seduxerit virginem nondum desponsatam, dotabit eam, & habebit uxorem.* quod desumptum est ex cap. 22. Exod. & c. 2. *Disponimus, vt quam stuprauerit, uxorem habeat; ac si rennuendum putauerit, corporaliter castigatus & excommunicatus, retrudatur in monasterium.* hinc non solum ad alterum, sed ad vtrumque teneri dicitur: nec solum ad æstimationem dampni, sed ad integram dotem.

11

Resp. Hæc intelligenda esse, post sententiam Iudicis, vt rectè docet Siluest. suprâ. ante enim sententiam non tenetur, nisi ad alterum. neque ad integram dotem, sed solum quanti plus valebat spes nuptiarum, quam adhuc integra habebat: nam lure naturæ ad amplius non tenetur. ita Couarru. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 19.

Dixi, absque promissione, quia si intercessit promissio, implenda est, vt statim dicemus n. 35.

Petes, Quid si parens vel puella nolit admittere matrimonium, vtrum ipse damnum teneatur reparare pecunia? Respondeo, Si vi deflorata fuit, potest recusare ipsius matrimonium, & exigere quanti plus eget ad alteri liberè pro sua conditione nubendum. Idem dico, si fallaciter inducitur, vt si adolescens fingeat se nobilem vel diuitem, vt eam deciperet. qui enim fingit aliquid, ob quod ipsa consentit, & cupit gratificari, sine quo nullo modo consensisset; iniuriam ei facit, ac proinde tenetur de damno secuto. Couarr. tamen p. 2. de sponsalibus, cap. 6. §. 8. n. 19. existimat, puellam in hoc casu admittere debere matrimonium, si ipsius conditio ei respondeat. quæ sententia nititur quadam æquitate. Sed verius putamus, eam in rigore non teneri acceptare: quia circa ipsum decepta fuit per iniuriam; vt existimaret esse alterius conditionis quam reuerà sit; quæ deceptio causa fuit dampni: vnde potest iustam compensationem exigere.

12 Si parens nolit admittere matrimonium.

Sed, Quid si ipsa velit matrimonium, teneturne corruptor? Respondeo, si nec tacitè nec expressè promisit, (vt si vi aut minis extorsit) non tenetur ante sententiam, sed sufficit in foro conscientiæ, dampni illati compensationem præstare, siue vi siue fraude & mendacijs illam induxerit; modò promissio non interuenerit.

13 Si ipsa velit.

Petes, Vtrum adolescens teneatur ad alterum prædictorum, si precibus importunis vsuram corporis impetrarit? Quidam putant non teneri, nisi coniunctæ fuerint minæ, aut metus reuerentialis; vt, si erat illius dominus, aut superior, aut magnæ auctoritatis, cui ipsa nihil audeat recusare: ita Petrus Nauar. lib. 2. cap. 3. num. 444. & quidam alij recentiores: quæ sententia est satis probabilis, & ordinariè vera. Fieri tamen potest, vt importunitas tanta sit, vt ratione illius solius teneatur: vt si adeò importunè eam sollicitet, vt ipsa malit graue illud virginitatis detrimentum pati, quam assiduè tam improba sollicitatione encitari. Tales erant preces Dalilæ, quibus expugnauit Samsonem. Sed hoc rarum est: quia molestanti illam plerumque aliter excutere possunt, concepta ira, qualem in hac causa decet. deinde quantum initio videatur multum repugnare; postea tamen sæpè libenter consentiunt. Promissa verò vim non adferunt, sed blandè alliciunt: multoq; magis munera. alioquin qui promissis vel muneribus impetrasset officium, vel legatum, teneretur ad restitutionem, quod non est probabile. vide plura infra, cap. 17. dub. 6.

14 Si precibus inducitur.

Promissa & munera.

Dico Tertio, Si puella vi aut fraude violata, fortè postea æquè commodis posita est nuptijs, ita vt nihil detrimenti acceperit; non debet ei quidquam necessariò restitui. Ita docet Nauar. cap. 16. numer. 17. & 19: multique recentiores. Probat; quia neque pro ipsa defloratione pudicitia, vt quæ irreparabilis sit, & pretio non æstimanda; neque pro damno inde secuto, cum nullum re ipsa secutum sit.

15 Si a quò commodè nuptiæ.

Dices, Stuprator constituit eam in periculo non inueniendi commodas nuptias; quod periculum est pretio æstimabile: ergo debet rependi.

16 Periculum dampni.

Respondeo, Inferte alteri periculum, etiam vitæ & fortunatum, non obligat ad restitutionem, nisi damnum re ipsa sequatur. huic tamen